

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2026-02-24 Dnr UFV 2025/1811

Socialdepartementet

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

August Aronsson

Telefon

018-471 57 93

www.uu.se

August.aronsson@uu.se

Remiss av Fortsatt utveckling av en nationell läkemedelslista – en del i en ny nationell infrastruktur för datadelning (SOU 2025:71)

Uppsala universitet har anmodats lämna att lämna svar på rubricerad remiss. Bifogat yttrande har utarbetats av en expertgrupp bestående av docent Emil Hagström, Institutionen för medicinska vetenskaper, professor Håkan Melhus, Institutionen för medicinska vetenskaper, adjungerad universitetslektor Daniel Molin, Institutionen för immunologi, genetik och patologi, professor Elisabet Nielsen, Institutionen för farmaci, universitetslektor Karin Svensberg, Institutionen för farmaci.

Kort sammanfattning

Uppsala universitet tillstyrker förslaget att utveckla registret nationell läkemedelslista inom de tekniska och juridiska begränsningar som föreligger, men avstyrker principiellt att farmaceuter på apoteken inte inkluderas. Uppsala universitet anser att nyttan med att inkludera farmaceuter på apoteken är tydlig, och att syftet med en nationell läkemedelslista nu riskerar att urholkas. Uppsala universitet förespråkar därför att frågan utreds ytterligare så att de juridiska och tekniska hindren för att inkludera farmaceuter på apoteken ska kunna lösas. Uppsala universitet anser också att det är beklagligt att registret inte kommer att kunna användas för forskning. Slutligen noterar Uppsala universitet att mycket arbete kvarstår för förslagets implementering och att även en automatiserad lösning för överföring av uppgifter troligen kommer att generera administrativt merarbete.

Övergripande generella synpunkter

Uppsala universitet ställer sig mycket positivt till ansatsen att utveckla registret nationell läkemedelslista med de kategorier som föreslås. Det är tydligt att utredningen haft att göra en pragmatisk avvägning mellan många olika aspekter. Förslaget att vidga begreppet nationell läkemedelslista till en delvis federerad, delvis centraliserad infrastruktur löser flera tekniska och juridiska problem. Det som skapas är i praktiken ett nätverk för kommunikation mellan journalsystem, vilket förvisso uppfyller ett stort behov och kommer att skapa ett mervärde. Dock anser Uppsala universitet att den valda tekniska lösningen också innebär att något av den ursprungliga visionen med en nationell läkemedelslista riskerar att gå förlorat.

YTTRANDE

2026-02-24

Dnr UFV 2025/1811

Utredningen har valt att föreslå federerade lösningar för de kategorier av uppgifter som av författningsmässiga och integritetsskyddande skäl inte bedöms kunna inkluderas i ett centralt register. Förslaget innebär en avvägning mellan integritetsskydd å den ena sidan och ökad patientsäkerhet genom informationsdelning å den andra. Genom denna lösning får hälso- och sjukvårdspersonal såväl som patienter tillgång till en mer heltäckande bild, dock inte farmaceuter på apoteken - detta skulle enligt utredningen innebära så stora problem ur författnings- och integritetssynpunkt att det inte uppvägs av behov och nytta.

Uppsala universitet anser att intentionen bakom en nationell läkemedelslista riskerar att urholkas genom att farmaceuter på apotekens tillgång till den utökade infrastrukturen begränsas på detta sätt. Avsikten med en gemensam bild för patient, vårdgivare och öppenvårdsapotek naggas därmed i kanten. Utredningen för själv fram många goda argument för varför även farmaceuter på apoteken skulle få full tillgång till den utökade infrastrukturen, både med hänvisning till apotekens uppdrag och till uppenbara fördelar för patientsäkerheten, såsom utökade möjligheter att stärka informationsöverföringen och läkemedelsanvändningen vid vårdens övergångar, följa upp långtidsmedicinering och undvika onödigt bruk av läkemedel som ej bör kombineras. Till detta kan läggas att full tillgång skulle utgöra ett välkommet stöd för farmaceuterna i sina bedömningar och med den alltmer ökande e-handeln med receptbelagda läkemedel.

Utredningens argument mot att föreslå att farmaceuter på apoteken får full tillgång handlar ytterst framförallt om gällande rätt och integritetsskydd. Uppsala universitet konstaterar att dessa skäl förvisso utgör en begränsning, men anser inte att behovet och nyttan för att ge farmaceuter på apoteken full tillgång till den nya infrastrukturen därmed upphävs. Utredningens argument för varför behov och nytta inte skulle föreligga förefaller i sammanhanget mindre övertygande. Uppsala universitet förordar att resurser läggs på att lösa de författningsmässiga motsättningar som enligt utredningens analys ligger till hinder för att ge farmaceuter på apoteken full tillgång till den nya infrastrukturen, så att frågan inte skjuts på en obestämmd framtid.

Beklagligt att registerforskning inte är möjligt

Förarbetena till lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista gör tydligt att den tilltänkta listan inte ska vara ett hälsodataregister och därmed inte kunna användas för registerforskning. (DS 2016:44, s.163) Uppsala universitet konstaterar att den aktuella utredningen har haft att förhålla sig till detta, men vill ändå framhålla den stora nyttan om visionen med ett sådant register skulle kunna breddas till att även inkludera sekundäranvändning av data för forskning. När så stora resurser ändå läggs ner på att inrätta en infrastruktur av dylik omfattning borde det

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2026-02-24

Dnr UFV 2025/1811

utnyttjas. Uppsala universitet ser ingen praktisk anledning att inte optimera det för forskning också, förutom juridiska överväganden.

Mycket arbete återstår, svårt att överblicka omfattningen

Uppsala universitet konstaterar att ett stort arbete kvarstår för de myndigheter som får till uppgift att utarbeta definitioner samt standarder och tekniska specifikationer, och det är svårt att överblicka - och därmed kommentera - den tid och resurser detta kommer att ta i anspråk. Det är dock svårt att lita på att systemet ska kunna automatiseras så till den grad att det inte innebär något administrativt merarbete. Detta är också en följd av den delvis federerade lösning som utredningen har valt att lägga fram.